

SLUTTRAPPORT, prosjekt 43C3AE**I want to PARTICIPATE!****Forord**

Å fullføre dette kurset har vært en lang og humpete vei. Prosjektet har vært preget av at involverte tidvis har vært sykemeldt, at nye personer har kommet inn for å hjelpe til og at prosjektet har krevet mye arbeidsinnsats særlig i slutfasen – også utover det som var tiltenkt da det faglige innholdet var ferdigstilt.

Desto bedre føles det å endelig kunne si: **Prosjektet er ferdig – og resultatet har blitt SVÆRT BRA!**

Sammendrag

Å lære seg et fremmedspråk er vanskelig for alle. For de med dysleksi kommer i tillegg noen spesifikke vansker som gjør læringen uoversiktlig og noen ganger meningsløs. For disse elevene trenger man en metodikk som tar hensyn til disse spesifikke vanskene.

Dysleksi Norge har de siste årene hatt fokus på tilpasset engelskopplæring for dyslektikere. Organisasjonen har både sentralt og lokalt arrangert kurs og konferanser for å spre kunnskap om god tilpasset opplæring i engelsk for elever med dysleksi. Dette i samarbeid med et engelsk dysleksisenter i Surrey, litt sør for London i England.

Dysleksi Norge har systematisert metodikken brukt av Helen Arkell i nettressurser og brosjyrer. Utvikling av en nettressurs er den beste løsningen både når det gjelder tilgjengeliggjøring, men også fordi det gir gode muligheter for oppdateringer og justeringer underveis ettersom prosjektets innhold evalueres kontinuerlig.

Målet med prosjektet er at alle lærerne skal kunne øke sin kompetanse i engelskopplæring for elever med dysleksi. Og at alle elever vil kunne ha et enkelt nettbasert verktøy å bruke når de lærer seg engelsk. Vi har utviklet 3 nettressurser og 3 hefter/brosjyrer for elever (todelt etter alder) og lærere.

Resultatet i prosjektet «I want to participate» skal ikke erstatte engelskundervisningen som skjer i klasserommet, men fungere som et supplement. Det er et verktøy som har samlet opp metoder, enkle regler og studieteknikker som vil hjelpe både elever og lærere i å bedre forstå hva det betyr å ha dysleksi og hvordan man kan få til en vellykket tilpasset opplæring hvor alle kan delta. Ikke minst gir ressursene en helhetlig oversikt over de områdene det er nødvendig og ha spesiell kunnskap.

I dette prosjektet har det vært viktig for oss å formidle til lærerne at de må hente elevene der elevene er. Dvs at lærerne må få oversikt over hva elevene strever med og hvorfor, for å kunne gi elevene god opplæring. Derfor er vi veldig glad for også å kunne formidle til lærerne og elevene at vi i Norge er så heldige å ha en test som er spesielt utviklet for å avklare hva elever med dysleksi strever med i engelsk The English2 Dyslexia test.

Konklusjonen må være at norske lærere som underviser elever med dysleksi i engelsk har, ved å følge de faglige rådene som gis, muligheter til å gi god tilpasset engelskopplæring. Vi håper at resultatet av "I WANT TO PARTICIPATE" kan bidra i det arbeidet.

Innholdsfortegnelse

<u>Kap 1. Bakgrunn for prosjektet/Målsetting</u>	<u>s.</u>
<u>Kap 2. Prosjektgjennomføring/Metode</u>	<u>s.</u>
<u>Kap 3. Resultater og resultatvurdering</u>	<u>s.</u>
<u>Kap 4. Oppsummering/Konklusjon/Videre planer</u>	<u>s.</u>
<u>Referanser/Litteratur</u>	<u>s.</u>

Kap 1. Bakgrunn for prosjektet/Målsetting

Dysleksi er en fonologisk vanske. En vanske som karakteriseres ved at man har problemer med å knytte lydene i språket til bokstavtegnene. Jo større forskjell det er mellom talespråk og skriftspråk jo vanskeligere er det for elever med dysleksi å lære å lese og skrive. I engelsk er det stor forskjell mellom talespråk og skriftspråk. Derfor har elever med dysleksi store problemer med å lære seg engelsk. Mange av dem har fritak fra engelsk i grunnskolen og klarer ikke faget på videregående skole. Konsekvensene av ikke å beherske engelsk i dag er store, både når det gjelder videreutdanning og jobb, men også i det daglige livet når man reiser eller går på kino. Å forklare elevene hvorfor de sliter med engelsk er en måte å ta dem på alvor. Vi sier ikke "ja vi vet dette er vanskelig for deg", vi sier: "Dette er grunnen til at det er vanskelig for deg". Slik forklarte vi det til elevene:

Vi prøver å skrive ordet fish.

I dette ordet finner vi tre lyder: **f** - **i** - **sh**

F kan vi finne igjen i ordet though. I det ordet staves lyden: **gh**.

I kan vi finne igjen i ordet women. I det ordet staves lyden: **o**.

SH kan vi finne igjen i ordet nation. I det ordet staves lyden: **ti**.

Setter vi sammen disse lydene som vi kan fra andre ord, kan fish staves slik: **GHOTI**.

I hvilke andre ord finner jeg igjen disse lydene?

"I would like some ghoti for dinner."

Elever med dysleksi må lære engelsk via metodikk som tar hensyn til deres spesifikke vansker. Dysleksi Norge har erfaring med at kompetansen blant engelsklærere varierer fra skole til skole. Og at elever med dysleksi svært sjelden får god tilpasset opplæring i engelsk. Vi har som visjon at alle elever med dysleksi skal få god tilpasset opplæring i engelskfaget og at alle lærere øker sin kompetanse på det.

De siste årene har Dysleksi Norge hatt fokus på god engelskopplæring for barn og ungdom med dysleksi. Vi har nå et fast tilbud om sommerskole i engelsk i England hvert år. To grupper med rundt 20 ungdommer reiser hvert år for intensiv engelskopplæring i England. Vår engelske samarbeidspartner Helen Arkell Centre har siden det første kurset i 2006 gitt oss kunnskap om problemstillinger for norske elever men også metoder for å lykkes i engelsk undervisning.

Fylkeslaget Dysleksi Vestfold har tatt det et steg videre og fokusert på kursing av lærere i engelskundervisning for elever med lese- og skrivevansker. En nasjonal konferanse «Engelsk for dyslektikere, suksess eller fiasko» ble arrangert i oktober 2012 hvor mer enn 200 lærere var tilstede.

Dysleksi Norge ville samle opp metodikken brukt av Helen Arkell og gjøre den tilgjengelig for alle som er interessert i engelskopplæring generelt og spesielt for de med lese- og skrivevansker. Utvikling av en nettressurs er den beste løsningen både når det gjelder tilgjengeliggjøring, men også fordi det gir gode muligheter for oppdateringer og justeringer underveis ettersom prosjektets innhold evalueres kontinuerlig.

Kap 2. Prosjektgjennomføring/Metode

Prosjektet "I want to participate" har resultert i 3 stk brosjyrer og 3 stk nettressurser for henholdsvis lærere, elever i ungdomstrinnet/VGS og for elever i barnetrinnet.

I løpet av hele prosjektperioden har vi samlet opp svært mye erfaringer (nasjonalt og internasjonalt) om tilpasset opplæring i engelskopplæringen for elever med dysleksi. Organisasjonen har mye erfaring på "hvor det svikter" og sitter etter hvert også på svært mye kunnskap om hva som bør gjøres.

Det vi fant og som gjorde formidlingsarbeidet lettere, var at de faglige rådene gikk i samme retning. Satsing på innlæring gjennom flere læringskanaler (multisensorisk læring), fonologisk trening, opplæring i studieteknikk, direkte opplæring i motsetning til å gi eleven ansvar for egen læring og faglige mestringsopplevelser som en forutsetning for læring. I tillegg fant vi at vi i Norge er kommet lenger enn f.eks England når det gjelder bruk av IKT både som hjelpemiddel og læremiddel. Vi fant også godt dokumenterte faglige anbefalinger om å integrere bruk av IKT i engelskopplæringen.

I dette prosjektet har det vært viktig for oss å formidle til lærerne at de må hente elevene der elevene er. Dvs at lærerne må få oversikt over hva elevene strever med og hvorfor, for å kunne gi elevene god opplæring. Derfor er vi veldig glad for også å kunne formidle til lærerne og elevene at vi i Norge er så heldige å ha en test som er spesielt utviklet for å avklare hva elever med dysleksi strever med i engelsk The English2 Dyslexia test.

Konklusjonen må være at norske lærere som underviser elever med dysleksi i engelsk har, ved å følge de faglige rådene som gis, muligheter til å gi god tilpasset engelskopplæring. Vi håper at resultatet av "I WANT TO PARTICIPATE" kan bidra i det arbeidet.

I prosjektet har vi særlig vektlagt at det faglige innholdet må presenteres med en nøye uttenkt struktur. Lærerne må forstå at hvis du har forstått disse prinsippene tar høyde for disse problemstillingene og vet hvor du skal gå for å hente den informasjonen du trenger – da har du et godt grunnlag for å tilpasse opplæringen for elever med dysleksi.

Det lærerne trenger er ressurser som presenterer en helhetlig kunnskap fremfor "en artikkel her og en artikkel der".

Å arbeide seg frem til hvilket faginnhold som er viktig og utforme alle artiklene har vært en enormt stor oppgave. Oppgaven med prosjektet stoppet imidlertid ikke der.

Etter at alle artiklene var skrevet og det faglige innholdet med struktur var på plass begynte vi med produksjon av brosjyrer og utvikling av nettressurser. Da vi har faglig kompetanse på brosjyreproduksjon, og om ikke fagkompetanse så i hvert fall lang erfaring på nettside-redigering/design, i sekretariatet valgte vi å kjøpe utstyret vi trengte for så å sette sammen alt selv, fremfor å sette bort jobben til et trykkeri/web-utviklere. Dette gjorde det mulig å være fleksible og vi så raskt at dette var et godt valg.

Blant annet så vi raskt at prosjektet for elever helst skulle vært delt i 2 – en for elever i barnetrinnet og en for elever i ungdomstrinnet og VGS. Fordi vi gjorde alt dette selv ble det mulig å gjøre endringer underveis og sent i prosjektfasen uten at dette hadde negativ innvirkning på prosjektets økonomiske ramme.

Dette prosjektet har allerede vært utsatt og midlene har vært omfordelt. Da vi sendte inn søknad om endringer i prosjektet sent i 2011 kommenterte Extrastiftelsens fagutvalg at prosjektet burde tilstrebe å lage et billigere prosjekt totalt sett. Vi har tilstrebet dette, bl.a. ved å som nevnt gjøre mye av jobben selv.

Vi ønsker også å påpeke at en stor del av dette "etterarbeidet" har dreid seg om grafisk presentasjon for å gjøre innholdet pedagogisk og mer tilgjengelig. Her er noen eksempler:
http://www.dys.no/no/engelsk/grunnleggende lese og skriveopplaring/Stavestrategier.b7C_wljU3c.ips
<http://www.dys.no/filestore/Engelsk Marianne/Dokumenter/Letterland.pdf>
<http://www.dys.no/filestore/Engelsk Marianne/Dokumenter/ordbank1.pdf>
<http://www.dys.no/filestore/Engelsk Marianne/Dokumenter/ordbank2.pdf>

I disse eksemplene har vi jobbet mye med det grafiske: Tegnet figurer i adobe illustrator, tilpasset og bearbeidet bilder vi har kjøpt fra Istock, og klargjort det i photoshop / indesign. Kompetansen vi hadde internt på disse digitale verktøyene har gjort det mulig for oss å ferdigstille dette prosjektet billigere – slik Extrastiftelsen antydte at var ønskelig i sin kommentar.

Om filmproduksjon

Som en del av nettressursen er egenprodusert film. Det kan trygt sies at dette var en bratt læringskurve for oss. Vi er fornøyd med resultatet. Det var 2 filmer som det var viktig for oss å lage. En del materiell er godt nok i trykket form, og noe filmmateriell finnes (mest på engelsk). De 2 filmene vi ønsket å lage var: En film om hva som er spesielt vanskelig for norske elever med dysleksi. Mange av våre kilder konsentrerer seg om engelsk som fremmedspråk. Det er påfallende hvor enige fagfolk fra forskjellige land er om metodikk innen dette. Vi ville allikevel forsøke å fange essensen i det som er spesielt vanskelig i lydbildet for eksempel. Lærerne fra The Helen Arkell Centre er som sagt våre samarbeidspartnere for sommerskolen. I 2011 reise prosjektleder Marianne Grønner på sommerskolen i Norge og filmintervjuet disse lærerne. Filmen er svært praktisk og informativ.

Vi ønsket også å tydeliggjøre behovet for å "hente eleven der han er". Da vi har et fantastisk testverktøy for dette i Norge "The English2 Dyslexia test" ønsket vi å filme en lærers erfaringer knyttet til denne testen. Torunn Meyer er pedagog og tillitsvalgt i vår forening. Hun har brukt dette testverktøyet mye og har gode erfaringer. Disse deler hun i en svært god og informativ video i nettressursen.

Elevdel

Den største feilen som gjøres i skole-verket når man skal tilpasse engelskopplæringen for dyslektikere er å undervurdere elevens evner. Det var derfor svært viktig for oss å lage brosjyrer som tar elevene på alvor. Forklar hvorfor engelsk er vanskelig, ikke bare si at det er det. Disse elevene er absolutt i stand til å forstå komplekse sammenhenger – såfremt de er forklart på en lettlest måte.

Brosjyrene for elevene skiller seg fra lærerbrosjyrene ved at de er mer et oppslagsverk. Mens lærerbrosjyren på sin side har en oppbygning/struktur som er ment å veilede dem igjennom de viktigste grunnleggende kunnskapene de trenger, er elevressursen ikke ment til selvstendig bruk på samme måte. De er laget slik at elevene kan jobbe med dem alene, men de er på ingen måte ment som et utfyllende verktøy i engelskopplæringen. Elevene har ikke ansvaret for å lære seg engelsk alene. Det er skolens og lærerens ansvar å legge til rette for læring.

Sammenhengen mellom nettressursen og heftet

Vi vet at mange har klare individuelle preferanser på hva de foretrekker: Nett eller papir. Det er derfor viktig at ressursene kan brukes hver for seg.

Dysleksi Norge anbefaler allikevel at de brukes parallelt. Innholdet er hovedsakelig det samme, men nettressursen er langt mer utfyllende og dynamisk ved at den refererer til filmer (både egenlagde og eksterne), andre lærerressurser, egenlagde dynamiske dokumenter, referanser osv. I heftet refereres aktuelt innhold av denne typen på nettsiden med en:

Optrykk av hefter

Lærerressursen er trykket opp hos et trykkeri, mens elevressursen har vi trykket på vår egen kopimaskin. Hensikten med det er først og fremst muligheten for justeringer. Det er vanskeligere å få tydelige tilbakemeldinger på det faglige innholdet fra elever enn det er fra lærere. Å gi tilbakemeldinger er jo en stor del av jobben til en lærer, dette har de gjort mye. For elever er det annerledes. Vi vurderer derfor behovet for mindre justeringer underveis som helt sentralt for elev-heftene. Vi har pr februar 2013 trykket opp 1 opplag av elevbrosjyrene á 500 eks og 2 opplag á 1250 eks av hver (mao 3500 brosjyrer totalt).

En del brosjyrer er allerede spredt:

Alle lærere som har tatt vårt nettkurs "på vei mot dysleksivennlig skole", samt alle skoler som er kåret som dysleksivennlige, og andre lærere/fagpersoner vi har kontakt med har fått tilsendt en pakke bestående av 9 stk av lærerheftet, og 1 av hver av elevheftene. Det dreier seg om ca 250 stk.

Vi har også sendt en pakke til lokallag og tillitsvalgte bestående av 6 stk lærerhefte, 6 stk av hver av elevheftene. Dette dreier seg også om ca 200 stk.

Kap 3. Resultater og resultatvurdering

Resultater

Dysleksi Norges engelsk-satsing har vart i mange år. Prosjektet "I want to participate" har på mange måter skutt fart i interessen både lokalt og sentralt og har mye av æren for at satsingen nå er en integrert del av Dysleksi Norges arbeid. At en satsing er blitt integrert i organisasjonen kan måles på mange måter. En viktig indikasjon er at lokallag på eget initiativ arrangerer større og mindre kurs innen ulike tema. I 2012 avholdt Dysleksi Vestfold en stor konferanse om tilpasset engelskopplæring for over 200 lærere. Kursholderne var fra The Helen Arkell Centre, som også er av de viktigste inspirasjonskildene til vårt prosjekt. I 2013 planlegger andre lokallag å gjøre det samme. I tillegg til dette planlegger flere lokallag mindre engelsk-kurs direkte rettet mot barn og ungdom (fremfor å ha lærere som målgruppe). I 2011 hadde Dysleksi Indre Nordfjord engelsk på timeplanen under et mestringskurs.

Evaluering

Prosjektets referansegruppe har evaluert det faglige innholdet kontinuerlig gjennom prosjektperioden. De har vært aktive i å gi tilbakemeldinger knyttet til faglige forhold og utforming (eks. anbefaling om å lage en nettressurs fremfor en CD-rom.)

Etter at det faglige innholdet var ferdigstilt har vi benyttet oss av interne ressurser under den kontinuerlige evalueringen av hefter/nettressurser.

Vi har fått gode tilbakemeldinger på heftet og nettressursen. Tilbakemeldingene vi får er at tipsene er anvendelige og dekker mange av spørsmålene lærere har vedrørende engelskopplæring. Vi merker oss særlig at mange sier de har lært mye nytt og at de kunne mye av det fra før. Dette stemmer overens med vår oppfatning at vi har laget et svært helhetlig kurs som omtaler sentrale problemstillinger. Da er det naturlig at lærere som har oppsøkt informasjon om dette tidligere har kommet frem til mye av det samme. Det ser vi som et kvalitetstegn. At lærerne også rapporterer å ha lært helt nye ting er i tråd med våre tidlige antagelser. Dette er vi fornøyd med. Alt i alt mener vi å kunne konkludere at ressursen både egner seg for lærere som har satt seg inn i tema fra før og lærer som i liten grad har satt seg inn i tema fra før.

Den dagen vi la ut engelskressursen vår på nett hadde vi visningsrekord på hjemmesiden. Mer enn 3000 visninger på en dag! (Til sammenligning ligger de vanlige "toppene" i løpet av uka på 1500).

System for evaluering

For oss i Dysleksi Norge er det viktig at vi får muligheten til å overvåke reaksjonene på nettressursen. Hele poenget med at dette skal være en nettressurs er at kan justere og forbedre underveis der det er behov for det. Derfor har vi laget et system for evaluering som gjør at vi kan fange opp lesernes vurderinger kontinuerlig.

Lærerressursen avsluttes med et spørreskjema der man rett og slett gir karakter til hvert enkelt kapittel, man kan si seg enig eller uenig i en rekke påstander om kurset og man får også muligheten til å komme med en kommentar:

I hver nedtrekksmeny kan man da gi karakter fra 1 til 6. Vi har bevisst valgt å holde spørreskjema enkelt for å sannsynliggjøre flere svar. Etter å ha vært igjennom 40 artikler er man ikke interessert i bruke lang tid på å evaluere. Vi ser at det er ganske få som avgir sine svar. Kun 8% av de som har vært inne på den siste artikkelen i kurset har avgitt sitt svar. Det kan derfor være aktuelt å heller legge et enda mer forenklet spørreskjema ved slutten av hvert kapittel.

I elevressursen (for elever i ungdomstrinnet og VGS) avsluttes hver eneste artikkel med et spørsmål:

Vi vurderte det dithen at feilmarginen ville være stor hvis man stilte spørsmål om hvor god artikkelen var. Elevene ville tolket spørsmålene ulikt (husk, dette er elever med lesevansker) og svarene ville gitt oss lite informasjon. I et spørsmål som dette er det ikke rom for tolkning, selv om det naturligvis vil være ulikt hvor høye krav elevene stiller. Informasjonen fra svarene vil ikke fortelle oss *hva* som evt er bra eller dårlig så evalueringen vil først og fremst virke som en kontroll. Dersom en artikkel får svært lav score,

"I want to participate!"

Gi karakter til kapitlene!

Om dysleksi *

(ikke svart)

Metodevalg *

(ikke svart)

Grunnleggende lese- og skriveopplæring *

(ikke svart)

Lesing *

(ikke svart)

Skriving *

(ikke svart)

Mestring *

(ikke svart)

TIPS *

(ikke svart)

Hak av for utsagnene du er enig i:

- Jeg har lært mange nye ting.**
- Jeg har fått en ny forståelse for hva elever med dysleksi sliter med.**
- Jeg kunne det meste av dette fra før.**
- Jeg lærte mye, men vet ikke helt hvordan jeg skal anvende det i praksis.**

Andre kommentarer

Send

8. Var denne artikkelen til hjelp?

Gi karakter hvor 6 er best og 1 er dårligst *

(ikke svart)

1

2

3

4

5

6

Andre kommentarer

Send

må vi gå inn og vurdere hva som ikke virker. Elevene får muligheten til å kommentere, eventuelle svikter vil også kunne dukke opp der.

I elevressursen (for elever på barnetrinnet) har vi valgt å ha ett skjema helt på slutten av kurset:

Som du ser er dette spørsmålet ende met forenklet og forsøkt tilpasset barn. Vi tror at å forsøke å få barn til å vise nyansene i deres meninger er dømt til å mislykkes. Vi ser også at dette skjema er det som har fått flest svar av alle evalueringsskjemaene i nettressursene.

Pr nå er det vanskelig å generalisere noe utifra de svarene som har kommet. Vi mener vi har laget et godt system for kontinuerlig evaluering av nettressursen.

Var dette nyttig?

Hva synes du? *

(ikke svart)

Bra

OK

Dårlig

Andre kommentarer

Send

Kap 4. Oppsummering/Konklusjon/Videre planer

Dysleksi Norge ønsker å jobbe kontinuerlig med å kvalitetssikre innholdet i kursene. Vi har laget et godt system for evaluering som er en integrert del av nettressursen. Denne ønsker vi å følge opp fremover

Vi kommer også til å fortsette å trykke opp heftene for egen regning når opplagene finansiert av prosjektet er sendt ut.

Dysleksi Norge vil fortsette sin satsing på engelsk.

Vi ønsker også å lese inn lydfiler til elevressursene. Dette vil vi se i sammenheng med evalueringene, og vurdere behovet for det underveis.

Referanser/Litteratur

«**Start – Help**» av **Malin Holmberg**, engelskopplæring for elever fra 10 år og til voksne. Svensk tekst. Ferdig utarbeidet plan for opplæringen, omfattende materiell til elever og lærere. Malin Holmbergs arbeid tar utgangspunkt i antagelsen om at god lese- og skriveopplæring for engelske dyslektikere, må være god opplæring for dyslektikere med engelsk som fremmedspråk. Uansett nasjonalitet har jo eleven samme grunnvanske. Holmberg sine kurs fokuserer på trinnvis, grundig fonologisk arbeid. De evalueringene som er gjort hittil av undervisningsopplegget er gode og støtter den antagelsen.

«**Help**», dansk oversettelse av Malin Holmbergs engelskopplæring for voksne utgitt av Special-Pædagogisk Forlag. Her finner du også ferdig utarbeidet plan for opplæringen og et stort kopieringsmateriell.

Texas Rite Medical Center presenterer et opplæringsverktøy som er beregnet på amerikanske elever med dysleksi. Senteret har gode resultater. De tilbyr bl.a. toårig videoinstruksjon i fonologisk arbeid. Opplegget samsvarer med de rådene som gis i dette kurset. Se hjemmesiden deres for ytterligere informasjon: www.tsrhc.org/dyslexia

Penny Tholson er en engelsk pedagog som har hatt stor suksess i hjemlandet med engelskopplæring for minoritetsspråklige elever som strever med lesing og skriving. Disse elevene vil ha mye til felles med norske elever som skal lære engelsk. Materialet hennes har også fokus på fonologisk arbeid og strukturert kumulativ opplæring. De siste årene har hun flere ganger undervist lærere og foreldre i Norge. Materialet hennes har vært brukt med meget gode resultater bl.a. i Innerøy kommune.

Undervisningsopplegget som brukes på Helen Arkell Centre, senteret som har bistått med det faglige opplegget på våre sommerskoler siden 2006, er bygget opp rundt de samme grunnprinsippene som du finner i dette heftet. Spesialpedagogene fra Helen Arkell har vært vår viktigste inspirasjonskilde.

Johanna Nijakowska har skrevet boka "Dyslexia in The Foreign Language Classroom". Boka som kom i 2010 inneholder oversikt over forskning på dysleksiområdet. Avslutningsvis gir hun på bakgrunn av eksisterende forskning anbefalinger for behandling og opplæring. Anbefalingen er også her strukturert multisensorisk opplæring med fokus på fonologi.

Margaret Crombie fra Scotland har jobbet spesielt med opplæring i fremmedspråk for elever med dysleksi. Hun gir råd om bruk av «Multisensoric Structured Learning (MSL)»: lære enkle strukturer før kompliserte, legge til rette for overlæring og sikre at elevene lærer språklige begreper i grammatikk, fonologi etc.

I Norge er det skrevet relativt lite om temaet tilpasset engelskopplæring i dysleksi. Fremmedspråksenteret hadde et seminar om temaet i 2009. Du finner en oversikt over presentasjonene som ble lagt fram på senterets hjemmeside: <http://www.fremmedspraksenteret.no>. Der ligger også artikkelen "Dysleksi og fremmedspråk" av Turid Helland og Frøidis Morken som ble omtalt i forbindelse med The English 2 Dyslexia Test. Artikkelen er veldig god og vi gjentar anbefalingen om å lese den. Den delen som beskriver tilpasninger av opplæringen viser til råd fra Crombie og Schneider (2003) som vi har nevnt ovenfor og råd om studieteknikk.

De fleste som har skrevet om dysleksi og opplæring i fremmedspråk nevner og anbefaler bruk av IKT. Dette temaet er imidlertid etter Dysleksi Norges oppfatning ikke godt nok dekket i litteraturen. En viktig ressurs på området er "IKT i grunnleggende språk-, lese- og skriveopplæring" av Turid Utgård og Torhild Kausrud (Bredtvet kompetansesenter).

Den sier IKT kan bidra til:

å utvikle språk-, lese og skriveferdigheter

å kompensere for mangelfulle språk-, lese og skriveferdigheter

Dysleksi Norge har erfaring med at dette gjelder i engelskopplæring også.

Vedlegg

3 stk hefter sendes pr post.